

AIO

LYSSNARE

ART
INSIDE
OUT

JOURNAL

#19 80kr

MAJ HORN OCH SARAH BLISSETT

TIDVATTNETS TUNGOR
MED BIDRAG AV CAROLINE ELGH

6

CHRISTINE ÖDLUND

MARTALL PÅ FASTMARKSHOLME

20

PIA RÖNICKE OCH JOHAN TIRÉN

JAG LETAR EFTER DET SOM INTE FINNS

30

SIGNE JOHANNESSEN

KOLONISTERNA
TEXT AV AXEL ANDERSSON

40

LERIN/HYSTAD

I DERAS ANDETAG

50

ANJA OCH TOMAS ÖRN

DÄR VATTNET ÄR
TEXT AV LENA YLIPÄÄ

54

FÖRORD

Jag åker längs en smal och backig grusväg, omgiven av tjocka bokskogar. Vi är på väg till Christine Ödlunds residensbostad, på krönet av Hallandsåsen, långt inne i skogen. Grönskan är vibrerande, nästan lysande och bladverken täta. Solen strilar genom bladen och ger en känsla av att vara varmt omsluten av skogens klara grönska – att andas in dess doft, färg och lövens rasslande läte. Vi lever i klimatkrisens tidevarv, där människans förstörelse av det sköra ekosystem som omger oss, ställt mänskligheten inför en akut och eskalerande katastrof. Att fortsätta leva kräver att vi förändrar vårt sätt att vara; konsumera, förorena, exploatera och extrahera. Det kräver att vi lyssnar – att vi hör sjöarnas, älvarnas, havens och skogens röster. Försöker förstå vad som krävs av oss för att leva ett liv i samklang och balans. Vi vet att plantor och växter kommunicerar med varandra – de varnar för faror och hjälper de svagare – de skickar ut signaler genom lukter, beröring och ljud. De ger extra näring till de som behöver det.

Vad händer om vi lyssnar till naturens röster – om vi närmar oss dem på andra sätt? Om vi hör havens rop och älvarnas starka vilja till brus, kan läsa tecknen i skog och mark, och värnar om varandras välmående och strävan efter liv? Vilka berättelser kommer de då att förmedla till oss – om sig själva och om oss? Det är frågorna vi ställt oss och utgått från när vi det senaste året bjudit in och tillbaka konstnärer som alla riktat sina blickar och konstnärliga efterforskningar mot naturens röster. Christine Ödlund, Anja och Tomas Örn, Pia Rönicke och Johan Tirén, Signe Johannessen, Maj Horn och Sarah Blissett, och Lerin/Hystad. Under året har de på inbjudan av Art Inside Out gäststat Halland och låtit havet, älvarna, flodpärlmusslan, mossan, tången och martallen utgöra grunden för olika konstnärliga projekt som gestaltats i teckning, video, skulptur, musik, performance och ljud. Låt oss se vad de har att säga, låt oss höra deras röster.

Art Inside Out är en nomadisk konstinstitution i Halland som bjuder in konstnärer till residens och nya verksproduktioner. Vi rör oss över hela Halland och konstnärerna som ni får möta i detta nummer av AIO Journal har skapat konst i Laholms sanddynor, naturreservatet Getteröns havskant, kring vattenkraftverket i Lagan i den lilla orten Knäred utanför Laholm, i Hallandsåsens skogar och träskmarker, och i spåren av flodpärlmusslan längs med hela Lagan, från dess mynning i Kattegatt till källan söder om Jönköping. Ett stort tack till alla medverkande, skribenter och samarbetspartners!

Stina
Edblom
Konstnärlig ledare
Art Inside Out

LYSSNARE

Christine Ödlund arbetar
med sina verk för utställningen
på Teknismuseet

När biologen Ernst Haeckel första gången använde sig av ordet ekologi satte han samman de båda grekiska orden "oikos", som går att översätta som familj och "logia", studier av/vetenskap. Nästan hundrasextio år senare befinner sig Art Inside Out i Laholm med residensen *Lyssnare* och *Havskolonin* som tar spjörn mot det här ordparet. Att studera livsvillkor och på nytt förstå de familjer vi binds samman i. Att noggrant lyssna efter relationer mellan natur och kultur. Mellan oss och andra arter.

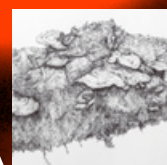
Pågående klimatförändringar, hotad biologisk mångfald och ett omfattande behov av global omställning kräver att vi formulerar nya metoder för att förstå de ekologiska sammanhang, historiska linjer och icke-mänskliga relationer vi ingår i. Att vi förmår se oss själva i ömsesidiga förhållanden med andra arter och system som inte särskiljer natur från kultur är avgörande för framtiden. För att nå dit måste vi skärpa vår uppmärksamhet och närma oss även det som människans begränsade sinnen inte uppfattar – de frekvenser, tecken och vibrationer som utgör naturens egna röster. De konstnärer som vi har bjudit in till Laholm och som ingår i det här numret av AIO Journal intar alla positioner där de går i dialog med naturen: vattenkroppar, växter, åar och ekosystem. Som *Lyssnare* bildar de medverkande konstnärerna broar mellan icke-mänsklig kommunikation och vårt eget existentiella sökande. För vad innebär det att verkligen lyssna till naturens egna röster? Vilka ljud, körer, toner, viljor och berättelser framträder då? Vilka historier tecknar skogarna och haven själva? Vad säger de om oss? I Laholm och runt om i världen.

Lyssnare började som ett residens i Laholm med konstnärerna Christine Ödlund samt Anja & Tomas Örn. Men precis som själva ämnet så trasslade residenset in sig i både parallella konstnärliga processer och i kvardröjande trådar från tidigare residens. Det fick ringar på vattnet. Ringar som speglar sig i AIO Journals innehåll. Här möter konstnären och skribenten Lena Ylipää residenskonstnärerna Anja och Tomas Örn mitt i deras arbete med skulpturen *Virvel*. En skulptur som samtidigt som den försöker materialisera och tolka vattnets rörelse efter att det pressat sig igenom turbinen hos ett av Lagans vattenkraftverk bildar en samlande fokuspunkt för att betrakta och utmana Lagans föränderliga historia. Ett minne över ett industriellt bearbetat landskap och en öppning till en mer lyhörd framtida relation mellan vattenkropp och samhälle.

Stillbild från
Signe Johannessens
Havskoloni

FÖRDÄRVA ICKE FLERA TRÄD MED KÄRLEKS SÅNGER I BARKEN

WILLIAM SHAKESPEARE

SYRET BRYTER MINNER MINNET

CHRISTINE ÖDLUND

LYSSNARE

Installation
av *Virvel*
Anja och Tomas Örn

På ett liknande sätt återbesöker Maj Horn Varberg och Getterön där hon tillsammans med konstnären och forskaren Sarah Blissett under sensommaren genomförde en mat- och tångperformance, *Tidvattnets tungor*. I journalen får utdrag ur deras manus sällskap av reflektioner från forskaren och curatörn Caroline Elgh, en av de som deltog på plats i Varberg.

För utställningsöppningen på Teckningsmuseet skapade konstnärduon Lerin/Hystad en sonifiering, där elektrisk data inspelad via sensorer omvandlas till ljud, av cypressfläta och fällmossa från Osbecks bokskogar. I en jordigt närgången betraktelse i text och bild skriver de här fram och reflekterar över den konstnärliga processen, observationen av en plats och den filosofiska botten de tar spjärn mot.

Slutligen skriver konstnären Christine Ödlund själv om sin nyväckta fascination för mossar och om verket *Martall på fastmarksholme*: "Tidjordens periodiska deformationer är en långsam växelsång mellan atmosfär och jord. Elasticitet i långsamt, lågmälda ljud. Jorden och mossen blir till väsen som andas. I det knappt hörbara registreras allt det som rör sig strax under tröskeln för vår uppfattning. En rytmisk stillhet, en icke-mänsklig intelligent förmåga att minnas."

De konstnärer och skribenter som medverkar i det här numret löser inga världsomvälvande problem. Men genom djuplodande, tvärvetenskapliga, medskapade och lokalt förankrade konstnärliga metoder lyssnar, skissar och gestaltar de andra föreställningar om en tillvaro i dialog och samklang. Kanske pekar de också ut riktningar som kan rama in handlingsutrymmen. Och föreslår andra sätt att dela upp ansvar mellan individ, kollektiv, samhällsinstitutioner och det mer än mänskliga. Möjliga förskjutningar som framträder först när vi på riktigt lyssnar på de röster som talar om andra allianser mellan oss och de ekosystem vi omges av och ingår i.

Lars
Fridén
AIO
Redaktion

Tidvattnets tungor
Maj Horn
och Sarah Blissett

SARAH
BLISSETT

LYSSIVARE

MAJ
HORN
TIDVATTNETS
TUNGOR

Maj Horn
i performance
på Getterön

TENTAKULÄRA TUNGOR

Följande text följer konstnären Maj Horns och den konstnärliga forskaren Sarah Blissetts performance *Tidvattnets tungor*, som framfördes i 1:a vik på Getterön, Varberg, den 24:e augusti 2025. Den innehåller utdrag ur Sarah Blissetts performancemanus samt insjuktna reflektioner från Caroline Elgh,¹ en av dem som deltog. Tillsammans utgör de här skiftande rösterna en serie feministiska figurationer² inspirerade av den amerikanska vetenskapsteoretikern Donna Haraway som rör sig i de relationer mellan människor och tång som uppstod i *Tidvattnets tungor* och i den utforskande kreativa processen som låg bakom verket. I växelgången mellan textens skiftande perspektiv ställs frågor om hur ”tentakulära” tungor kan väva mytiska och materiella linjer som sträcker sig från uråldriga alger till tidigare, nuvarande och framtida hav.

TÅNGFÖRFÄDER PROCESSION OCH PERFORMANCE- FÖRELÄSNING

Vi bjuder in er att tänka, med era tungor och tidvattnet, medan vi väver trådar genom tångens alkemi, mellan våra munnar och vatt-niga marina flöden. Följ med när vi utforskar vad våra kroppar absorberar från tång, från mineraler upplösta i luft, till spår av jod och salt, vidare till näringsämnen i våra tarmar. Vi funderar på hur historie-berättande, smak och matsmältning kan inspirera till nya former av släktskap mellan oss, alger och havet, allt eftersom våra kroppar blir mer och mer porösa och mottagliga för det som läcker från tången.

Caroline Elgh

Iklädd ett blått fisknät med en matsked som brosch och med torkad tång intrasslad, står jag vid kanten av Getterön där jorden nuddar havet. Där de två överlap-par varandra. Jag föreställer mig hur jorden materialiseras som stenar och sand och havet som salt, böljande vatten. Kustvärlden, som existerar mellan det våta och torra, kan beskrivas som ett gränsland³ där land och hav, vått och torrt, fast och flytande, mänskligt och icke-mänskligt, natur och kultur flätas samman. Här i *Tidvattnets tungor* bildar Getteröns kustlinje ett gränsland där sjögräs to tång och människor möts: en feministisk tångkul-tur⁴ som låter oss deltagare flytta fokus från att se kustlinjer som platta och horisontella till att rikta särskild uppmärksamhet mot tredimensionella, flytande perspektiv och den icke-mänskliga tångvärlden under vattnet.

Alger är våra förfäder; de är några av planetens äldsta livsformer och de ansvarar för att producera ungefär vartannat andetag som människor andas. Tång kan omvandla solljus och syre och absorbera kol från atmosfären genom fotosyntes, men trots det är de inte riktigt växter. Tång är uråldriga former av makroalger.

INBJUDAN: SLUT DINA ÖGON

Att stå vid havets kant är att känna en dragning till planetära sam-manflätningar. Tillåt dig själv att sippra in ett medvetandetillstånd där du känner hur gravitationen, din kropp och tidvattnet förbinds i samklang med månens återkommande rörelse. Föreställ dig att vi svävar upp från jorden ut i atmosfären och vidare mot månen. Här befinner vi oss mitt i andra planets omloppsbanor i galaxen, transporterade till den tid då livet först uppstod på jorden för cirka 3,7 miljarder år sedan, då den bara var en sten som snurrade genom rymden. Låt nu vårt fokus gradvis zooma tillbaka mot jorden, som en virvlande soppa av partiklar, gaser och bakterier. På jorden absorberar en encellig livsform en annan i sin kropp genom en process av matsmältning och integration som kallas endosymbios.⁵ På det sättet utvecklade forntida mikroalger, cyanobakterier, förmågan att fotosyntesera, vilket möjliggjorde livets utveckling på jorden. Att tänka med alger är att utforska själva ursprunget till liv på planeten jorden.

Algförfäderna gav upphov till andra former av uråldriga livsformer och tång som i sin tur utvecklades till tre förgrenande grupper, base-rade på färg: röda, gröna och bruna arter. De äldsta formerna av alger är rödalger, Rhodophyta. Vid sidan av dessa livsformer utvecklades de gröna arterna, som delar en gemensam förfader, Chlorophyta, och därefter brunalgerna, Phaeophyta.⁶ Dessa brunalger inkluderar arterna blåstång och sockertång, som vi smakar på och äter till-sammans vara ett sätt för att utforska hur vävning, fiske och sökande efter föda kan vara för att samla in kunskap och erfarenheter och vara en potentiell kollektiv metod för att både visa omsorg och få näring.⁷

I ”The Carrier Bag Theory of Fiction” erbjuder science fiction-författaren Ursula LeGuin en alternativ feministisk tolkning av den klassiska spjutsvingande hjälteberättelsen. I dess ställe beskriver hon samlandet som en radikal handling. Hon skriver: ”Om det är mänskligt att lägga något man vill ha, för att det är användbart, ät-bart eller vackert, i en påse, eller en korg, eller en bit rullad bark eller löv, eller ett nät vävt av ens eget hår ... om det är mänskligt att göra det, om det är vad som krävs, då är jag trots allt en människa.”⁸

Om vi betraktar bilden av fisknätet som en bärkasse kan vi fun-dera över det som kan fångas i de trådar som väver samman mänsk-liga kroppar med tångens, med land och hav. Det här är berättelser som lyfter fram kollektiv omsorg och gemenskap, från de nystan av historisk kunskap som finns i både celler och i sökandet efter föda längs strandlinjen.

Vi frågar – Vad är din förbindelse till havet?

Caroline Elgh

Klädd i mitt trådiga fisknät är jag frivilligt fångad i ett ”tentakulärt” tänk-ande och görande där tång spelar huvudrollen. När vi rört oss ut till en brygga får vi två mörkt skimrande musselskal, var och en sammanbundna med beige snören. Jag öppnar min mussla och hittar en liten lapp med texten ”Vad är din förbindelse till tång?”. Tång är ”ten-takulära” havsvarelsor som vi människor trasslar in oss i på en myriad av sätt, vare sig vi vet det eller inte. Vi trasslar också in oss i fisknät (vare sig vi vet det eller inte) och här på Get-terön för min klädsel fantasifullt ned mig under vattenytan och synliggör samband mel-lan människa och tång, mellan överfiske och avfall, men även med de spöknät som flyter i världshaven. Den feministiska biologen och filosofen Donna Haraway hävdar att det ”ten-takulära”, likt tång, trasslar in oss i det hon kallar science fiction där deras många bihang är ett ”String Figure game”: ett slags mångfacetterat berättande som inkluderar fabulering, vetenskapliga fakta och spekulativ feminism.⁹ *Tidvattnets tungor* låter mig vara en del av ett sådant spel för de sår och underverk som kommer ur konsten att leva på en skadad pla-net.¹⁰ Här bildar fiskenät, tång, kustlinjer och människor ett kluster av levande ”string fi-gures” vilka öppnar upp för ett performativt berättande vid Kattegatts klippiga utsprång.

Vi gör vår första kollektiva gest och erbjuder våra tungor till havet: AHHHHHH

När du för tungan tillbaka in i munnen – vad lägger du märke till – är den salt, torr, slemmig? Denna enkla gest är en inbjudan att utforska hur våra kroppar är intrasslade med sjögräs genom porösa sätt att vara. Att andas vid havets kant är att vara förbunden med havet och algerna.

Gemensam
algmiddag vid strandkanten
på Getterön

TÅNGKROPPAR WORKSHOP

Med tång insnärjd i våra tidvattentungor vidgar vi vårt tänkande bortom mänskliga tidsskalor och berör elementära konfigurationer där tid och materia smälts samman med våra kroppar genom porösa gränser. Vi bjuds in att utforska frågor och kopplingar till olika arter av alger som vi finner längs stranden.

Att utvidga våra mänskliga tungor bortom kroppens begränsningar gör att vi kan betrakta hur smakupplevelser skiljer sig åt mellan olika arter. Till exempel kan blåstång förändra sin kemi så att den får en bitter smak, vilket avskräcker betare som havssniglar. Dessa förändringar som sker inuti kroppar utlöses av miljöfaktorer på sätt som belyser hur smak och ekologisk överlevnad är sammankopplade. Tång har inte lungor, munnar eller tungor som vi, men liksom vår hud är deras skinn poröst, vilket gör att de kan absorbera koldioxid, mineraler och näringsämnen från havet. Den feministiska forskaren Stacey Alaimo kallar denna form av koppling för "transkorporalitet".¹¹ Begreppet beskriver en transformerande relation mellan kroppar och miljöer, eller mellan en kropp och en annan, genom materiella flöden. Porerna i vår hud absorberar också osynliga element i luften, till exempel jod, ett ämne som finns i tång och som mänskliga kroppar behöver för sköldkörtelns funktion. Tidiga experiment med och upptäckten av jod gjordes först i samband med studier av blåstång år 1811.¹² Denna vetenskapliga kunskap som produceras med alger är avgörande för att förstå metaboliska flöden mellan människokroppen och vår miljö.

Som födoämne belyser tång sambandet mellan människors hälsa och havets ekosystem genom flöden av mineraler och näringsämnen. Vad vi äter, utsöndrar och andas. Ett annat viktigt näringsämne som finns i tång är Omega-3, avgörande för vår hjärnfunktion. Fiskar, människor och andra varelser som livnär sig på alger absorberar Omega-3 och andra näringsämnen från tångkroppar. Tång har varit en viktig del av mänsklig kost i årtusenden och har spelat en särskilt betydande roll i de kinesiska, japanska och koreanska matkulturerna. I den västerländska maten har tången inte varit en lika vanlig ingrediens, men den förekommer, exempelvis i lokala rätter utmed det brittiska kustområdet, såsom "Laverbread" (Wales) och "Carrageenpudding" (Irland). Med hjälp av våra tungor och tidvattnet kan vi spåra och smaka på kopplingar mellan tång och mänskliga kroppar över kontinenter och via havsströmmar, hit till Varbergs kustlinje.

Caroline Elgh

Som en del av den här kustnära "string figure-leken" vill jag presentera mig som tarmalg (*Ulva intestinalis*). Maj Horn har just introducerat sig som sockertång och Sarah Blissett som blåstång. Min grupp sitter runt en klippbassäng och tittar på en ljusgrön, trådig varelse. Tång lever ofta i sådana bassänger och när vi doppar våra händer i vattnet trasslas våra fingrar samman med den fingerlika tången. Vi är ombedda att skriva tånghistorier på ett papper utifrån en specifik alg som vi hittar här vid havsbrynet. Jag skriver att tarmalgen har fått sitt namn eftersom dess rörformiga blad påminner om människans tarmar.

Procession och föreläsning
med Maj Horn
och Sarah Blissett

Caroline Elgh

Jag kommer att tänka på Alaimos idé om marin transkorporalitet, i relation till detta gränsland mellan människa och tång, när vi sammankopplas med flöden av substanser, alger och Kattegatts marina miljö. Dessa specifika flöden rör sig fysiskt in i våra kroppar när vi senare festar loss på färskost med tarmtång. Tarmtång stoppas i våra munnar, vi känner den salta jod-umami-smaken på våra tidvattentungor (jag älskar det!) och snart färdas dess trådar genom våra magar och tarmar. Längs vägen tar våra kroppar upp det järn, kalcium, magnesium och vitaminer som dessa varelser är fyllda med. I detta tentakulära science fiction-spel där mänskliga tarmar trasslar in sig i icke-mänskliga alger blir vi alla till Harraways "String Figures" och flätas samman genom omsorg, nyfikenhet och omtanke om tång och havet den lever i.

TARMFÖRVECKLINGAR FESTMÅLTID

Tidvattnet kopplar tångens olika cykler till förändringar i väder och klimat. För *Tidvattnets tungor* tillhandahöll den lokala tångskördaren och kocken Eva Maria Hay tång till festmåltiden. Hon förklarade hur sökandet efter föda är ett sätt att anpassa sig till tidvattnet och årstiderna då de olika tångarterna kan sköras. På så sätt blir insamlandet av tång ett sätt att observera de förändringar i den lokala marina miljön som är en följd av klimatförändringar. Eva Maria beskrev också hur vetenskaplig forskning bedrivs utanför Varbergs kust på en typ av korallalg som kallas maerl. Dessa alger bildar stora undervattensbäddar som kan vara tusentals år gamla och är viktiga marina livsmiljöer som bidrar till inlagring av blått kol. Eftersom maerl växer långsamt är de sårbara för effekterna av bottentrålning och deras ekosystem kan ta årtionden på sig för att återhämta sig om de förstörs. Dessa algers struktur liknar korallrev och anspelar på myten om Medusa.

TÅNGKROPPAR WORKSHOP

Caroline Elgh

När vi sitter tillsammans och lyssnar på Sarah, kommer jag att tänka på Pierre Mignards målning *Perseus befriar Andromeda* (1679) där Medusas orm-koralllika, avhuggna huvud ligger på en bädd av tång vid kusten, som ett tentakulärt flerartigt odjur. Mignards motiv hämtar inspiration från en forntida myt där blodet som droppar från Medusas huvud är ursprunget till medelhavets röda koraller.¹³ För mig påminner just denna korall om den röda algen maerl och öppnar ett intressant gränsland mellan alger och koraller, växter och djur och historieberättande. Om vi leker "string figure-lekar" med Medusa här vid Getterön, skulle stenarna vi står på vara män som förvandlas till sten av hennes blick. Precis som korallers larver som slår sig ner på skelett av sina döda släktingar. Ett vetenskapligt faktum är att koraller, precis som kelp, bildar undervattensskogar som är nyckelbiotoper för havsdjur. Det som länge varit allmänt okänt är att koraller också finns i det kalla närliggande Skagerrak, nämligen den revbyggande arten *Lophelia pertusa* (syn. *Desmophyllum pertusum*) som är allvarligt hotad av trålning och klimatförändringar.

TIDVATTNETS TUNGOR
AVSLUT

Vi avrundar med en festlig tångmåltid. Efter maten gör vi en sista gest och sträcker ut tungan mot havet medan smaken av tång dröjer sig kvar i gommen och vi andas in den salta dyningen.

Caroline Elgh

När vi nu närmar oss slutet av denna performance ombeds vi göra en sista gest: att stå i en rad vid vattenlinjen och sträcka ut våra tungor i ett stort klingande AAAAAHHHHHHHHHH. Fördjupad i detta kollektiva görande och vetande tänker jag återigen på Medusa som i myten var en kvinna utan handlingsfrihet och i många visuella skildringar är hennes mun öppen, men tungan dold. Jag tar därför fram min tidvattenstunga för att synliggöra de otaliga tentakler (tång, korall, orm, människa, etc.) som kommer att behövas för att överleva vår planets ekologiska förfall. Låt oss sedan lägga den smärtsamt viktiga, vackra och smaskiga tillställningen *Tidvattnets tungor* i de påsar av blått fisknät som täcker våra kroppar. Som ett kollektiv där vi alla ingår i olika ”String Figures” som bildar föreställningar av möjliga världar och möjliga tider, här och i framtiden.

Sarah
Blisset

1 Caroline Elgh är curator och kulturforskare. Hon skriver för närvarande sin doktorsavhandling om sammanflätningar mellan bildkonst och marina organismer (såsom tång) vid institutionen TEMA: Genusvetenskap, Linköpings universitet.

2 Haraway, Donna Jeanne. 2016. *Staying with the trouble: making kin in the Chthulucene*. Durham: Duke University Press.

3 Anzaldúa, Gloria. 1987. *Borderlands: The new mestiza = la frontera*. San Francisco: Spinsters/Aunt Lute.

4 Elgh, Caroline. "Feminist Seaweed Cultures: Algae as Tool for Reshaping Aquatic Relationships Between Humans and Oceans". *J Agric Environ Ethics* 38, 12 (2025).

5 Margulis, Lynn. "On the Origin of Mitosing Cells." *Journal of Theoretical Biology* 1 (1967).

6 Alaimo, Stacy. "States of Suspension: Trans-Corporeality at Sea." *Interdisciplinary Studies in Literature and Environment* 19, no. 3 (2012). Alaimo, Stacy. 2010. *Bodily natures: science, environment, and the material self*. Bloomington: Indiana University Press.

7 Catarino MD, Silva AMS, Cardoso SM. *Phytochemical Constituents and Biological Activities of Fucus spp.* *Mar Drugs*. 2018 Jul 27;16(8):249.

8 Le Guin, Ursula K. *The Carrier Bag Theory of Fiction*. Edited by Donna Haraway, illustrated by Lee Bul, Ignota, 2019.

9 Haraway, Donna Jeanne. 2016. *Staying with the trouble: making kin in the Chthulucene*. Durham: Duke University Press

10 Tsing, Anna, Swanson, Heather and Bubandt, Nils. 2017. *Arts of the Living on a Damaged Planet: Ghosts and Monsters of the Anthropocene*. Minneapolis: University of Minnesota Press

11 Alaimo Stacey. 2016. *Exposed: Environmental Politics and Pleasures in Posthuman Times*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

12 Wisniak, Jaime. "Bernard Courtois: The Discoverer of Iodine." *Educación Química* 13, no. 3 (2002): 206–213.

13 Shick, J. Malcolm. 2018. *Where corals lie: a natural and cultural history*. London: Reaktion Books, pp. 86.

Mer läsning Kloareg, Bernard, Yacine Badis, J. Mark Cock, and Gurvan Michel. 2021. "Role and Evolution of the Extracellular Matrix in the Acquisition of Complex Multicellularity in Eukaryotes: A Macroalgal Perspective" Jue, Melody. and Ruiz, R. 2021. *Saturation: An Elemental Politics*. Duke University Press.

En gemensam middag
avslutade
performanceworkshopen

MARTALL PÅ FASTMARKSHOLME

LYSSIVARE

Mossen i en fjärde dimension
Collageteknik
bläck, akvarell på papper
2025

CHRISTINE
ÖDLUND

MARKEN
GER
VIKA

En mosse är våtmark formad av stillastående, näringsfattigt regn och smältvatten. Den består av torvlager som bildats över lång tid. Överst dominerar vitmossan tillsammans med tuvbildande ris och gräs som välver sig svagt över landskapet. Jag har under en tid bekantat mig med två mossar av skilda karaktär. Den ene är nationalparken Store Mosse i Hillerstorp som är en vidsträckt, öppen och ödesmättad plats, där martallen växer krum och vriden. Åstarpe mosse är den andre. Den breder ut sig högt uppe på Hallandsåsen och gömmer sig i ett omväxlande myrlandskap av sumpskog och fastmarksholmar. Gränsen mellan stadigt underlag och våtmark är svår att urskilja. Det är först när man tagit några steg in mellan träden som man märker att marken ger vika.

Lars observatör
Teckning på papper
2025

Fastmarksholmarnas väktare
Teckning på papper
2025

Jag lyssnar efter mossens andning, till torvens förlopp som om det vore ett ultramini­malistiskt musikstycke. Det ter sig helt logiskt, för här dominerar en annan stämning. Det här är en plats där tiden gör sig påmind och tycks byta skepnad. I Store Mosse nationalpark möter jag en forskare som liknar mossen vid en väldig organism, som likt en gammal sköldpadda bullar upp sig över jorden med sitt molniga skal av vitmossa.

Vetenskapligt är de där för att mäta mossens kemiska processer. Hur växtligheten samspelar för en välmående våtmark där växternas fotosyntes fångar koldioxiden som stannar i torven och gör mossen till en kolsänka. PH-värdet är lågt. Vitmossor, som dominerar vegetationen, producerar organiska syror som ytterligare sänker surhetsgraden. Om mossen är konstant blöt och vattnet är stilla skapas en syrefattig miljö. Denna kombination av surhet och syrebrist saktar ner de organiska processerna. Nedbrytningen sker mycket, mycket långsamt.

Men mossen andas också annat. Den är ett mellanrum. Ett minne. En förbindelse mellan världar. Liv och död, närvaro och frånvaro. En plats att försvinna i – bokstavligt och symboliskt. Man har funnit kroppar, bevarade av mossen – hud, hår, inälvor intakta. Inte begravda, inte glömda – bara kvarhållna. I Seamus Heaneys dikt *The Tollund Man* beskrivs ett mosslik: Tollundmannen som en brudgum rituellt offrad till mossen, ett heligt väsen, en gudinna som transformerar honom i mörka vätskor och bevarar och balsamerar honom likt ett helgon.

Vi drar upp en pelare av tid. En borrhärna ur mossen. Lagrad i sekvenser, som ett jordens eget partitur. Årtusenden kondenserade i en tidslinje av lager med torv, där kol-14 metoden berättar historien om de olika klimathändelserna. Det som händer när vi tar upp denna kärna av tid till vår värld, fylld med det för oss så livsviktiga syret, är att den reagerar och organiska processer sätter igång. Syret blir till gift som bryter ner minnet som så småningom kommer att gå förlorat. Jag förlänger processen – den ligger i frysen.

I DET
KNAPPT
HÖRBARA

På mossen vittnar martallen om en existentiell kamp, där fastmarksholmen erbjuder en tillflyktsort. Tidjordens periodiska deformationer är en långsam växelsång mellan atmosfär och jord. Elasticitet i långsamt, lågmälda ljud. Jorden och mossen blir till väsen som andas. I det knappt hörbara registreras allt det som rör sig strax under tröskeln för vår uppfattning. En rytmisk stillhet, en icke-mänsklig intelligent förmåga att minnas.

Christine
Ödlund

Gåvor i mossen
Collageteknik, bläck, akvarell på papper samt
pressade växtdelar
2025

Stjärnblinkande Björnmossa
Bläck samt pressade växtdelar
2025

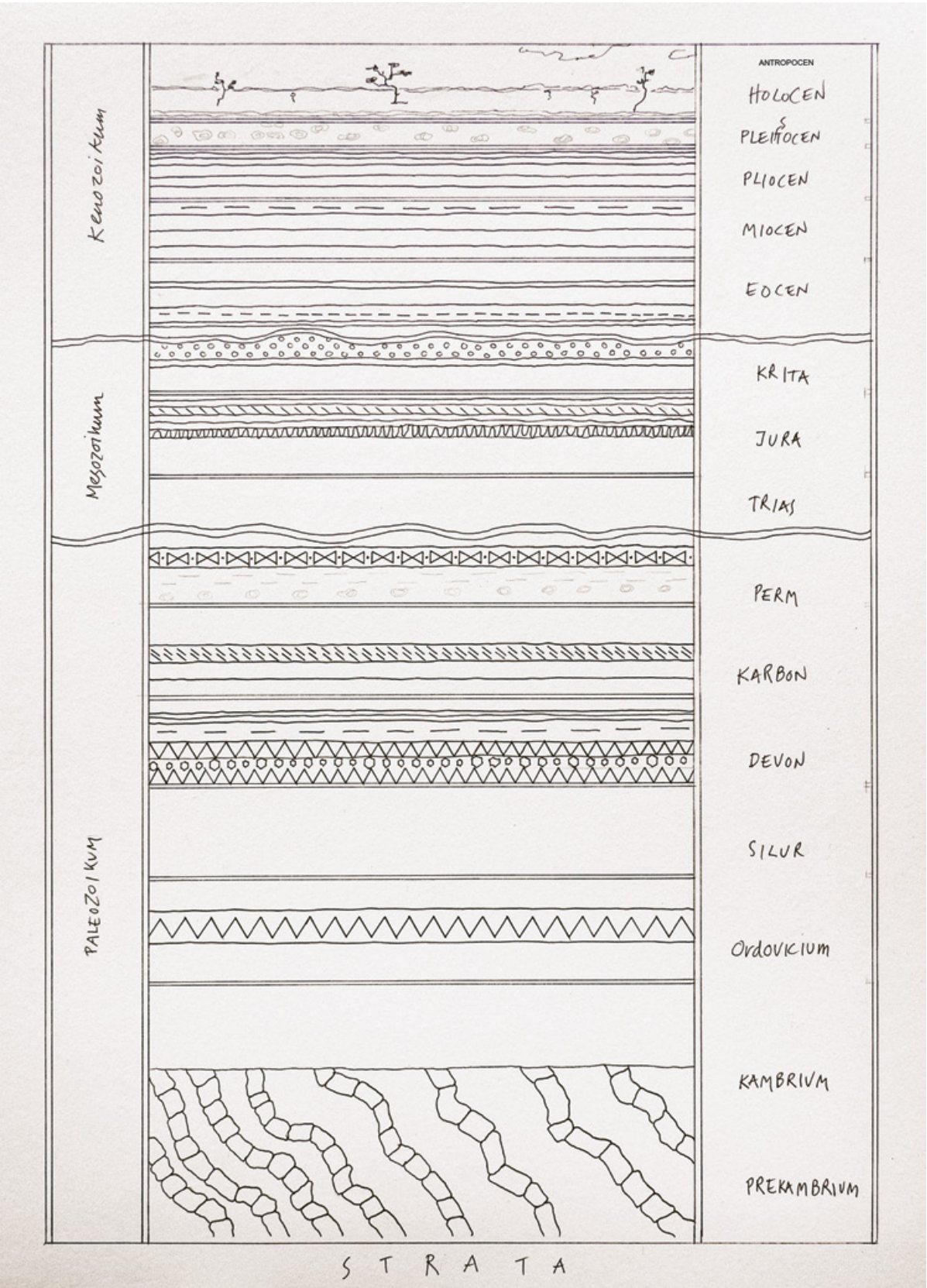
Store Mosse som en väldig sköldpadda
Collageteknik,
akvarell på papper
2025

BRIDEGROOM
TO THE GODDESS,
SHE TIGHTENED HER
TORC ON HIM AND OPENED
HER FEN,

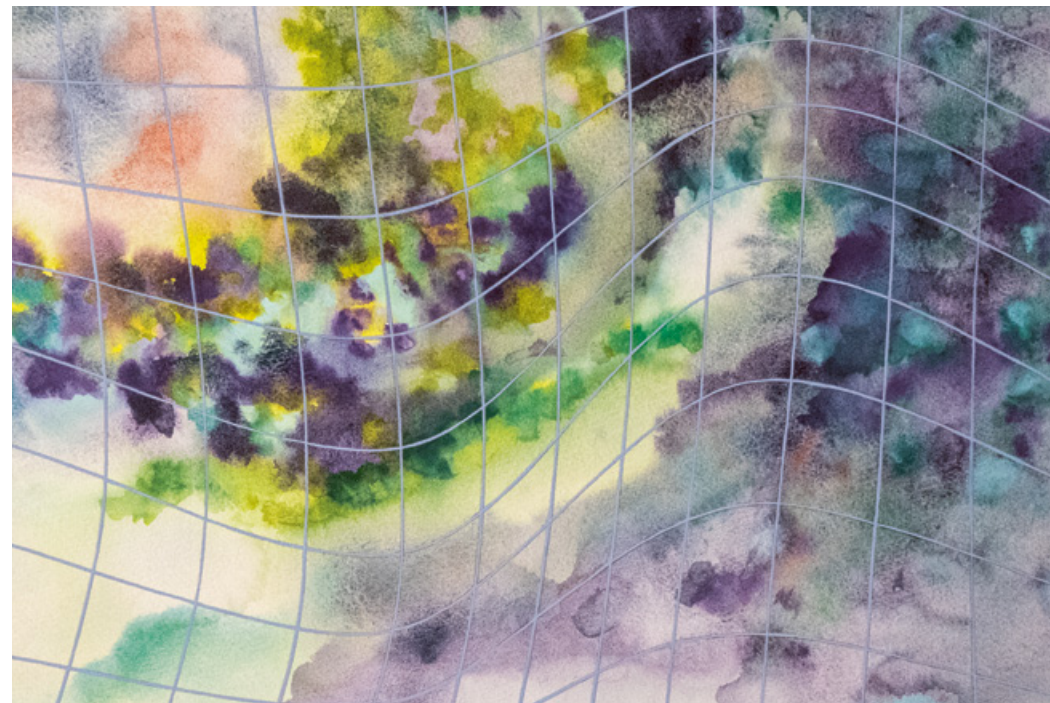
THOSE DARK JUICES
WORKING
HIM TO A SAINT'S
KEPT BODY, TROVE OF
THE TURFCUTTERS'
HONEYCOMBED
WORKINGS.

Seamus Heaney
The
Tollund Man

Borrkärna av tid
Penna på papper
2025

Geografiska vågrörelser II
Akwarell och penna på papper
2025

Geografiska vågrörelser
Akwarell och gouache på papper
2025

Åstarpe mosse
Akwarell och penna på papper
2025

JAG LETAR EFTER DET SOM INTE FINNS

LYSSNARE

Strömmen
Stilbilder från videoverk
2025

PIA
RÖNICKE

JOHAN
TIRÉN

Utgångspunkten för vårt arbete är ån Lagan, där flodpärlmusslan är på väg att försvinna och där lax och öring inte längre kan vandra uppströms på grund av de många vattenkraftverk som idag reglerar vattenflöden.

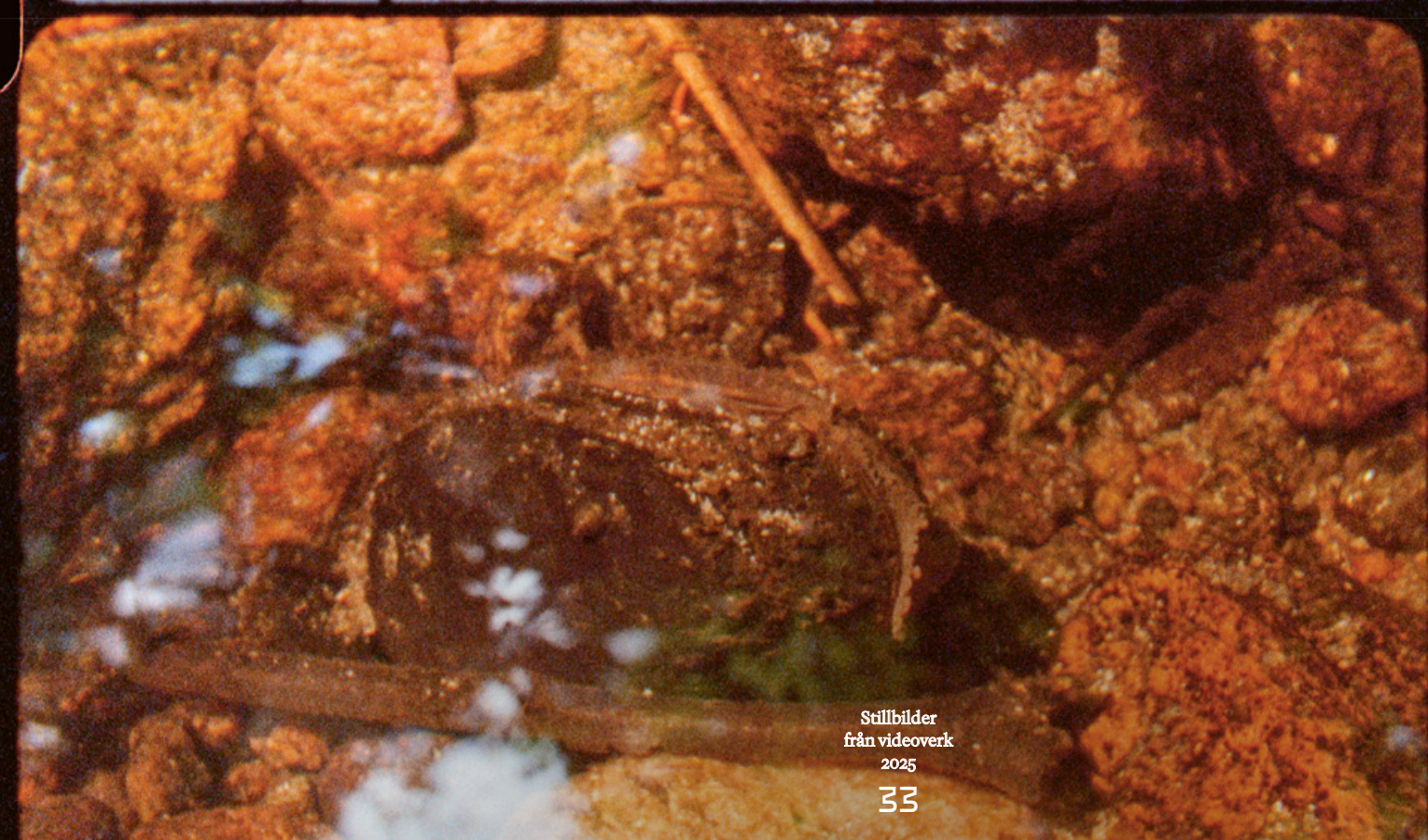
I verket *Jag letar efter det som inte finns*, som består av teckning, videoverk och material insamlat från Lagan, gör vi en resa längs med ån – från mynningen vid Kattegatt till källan söder om Jönköping. Tillsammans följer vi vattnets rörelse genom landskap som präglats av naturens långsamhet, men också av människans ingrepp. På vägen passerar vi dammar och kraftverk som stoppar fiskens vandring och förändrar ekosystem i grunden. Med Lagan som geografisk och symbolisk ådra, ser vi på de sårbara ekologiska kretslopp som hotas av reglering, industriella behov och förlusten av biologisk mångfald.

Installationsvy
från
Teknismuseet

Vi möter Per Ingvarsson, vatteningenjör och engagerad restauratör av vattenekosystem. Han berättar om ett hotat livsrum, men också om ett motstånd – en vilja att förstå och skydda. De flodpärlmusslor som ännu finns kvar i Lagan är alla över 100 år gamla. Tillsammans med dem riskerar kunskapen om deras miljö att försvinna. Genom Ingvarssons berättelse lyfts frågor om tid, ansvar och vad det innebär att vårda en plats. Jag letar efter det som inte finns blir ett försök att lyssna – på vattnet, landskapet, historien och framtiden.

Pia Rönicke
och Johan Tirén

Stillbilder
från videoverk
2025

Stillbilder
från videoverk
2025

Fältobservationer, sediment (2)
Akvarell och blyerts på papper
2025

Tidigare provtagning
Akwarell och blyerts på papper
2025

Pers samling
Glasflaskor
2025

TIDEN
FÖRSVINNEN,
TIDEN
BLIR
VATTNETS
TID

LENA YLIPÄÄ

VI ANDAS
IN DEN
SALTA
DYNINGEN

MAJ HORN OCH SARAH BLISSETT

Hem. Ibland kan de minsta av ord vara de som har störst förmåga att växa och fort-
planta sig. Vad tänker du på när du hör hemmet åkallas? En liten röd stuga med
vita knutar? En enplansvilla i utkanten av en tätort? Miljonprogramslägenheten?

KOLONISTERNA

Havskolonin
Stillbilder från videoverk
2025/2026

SIGNE JOHANNESSEN

Dofter som saknas? Ett land, ett språk? Ärvda eller förvärvade trauman? Kanske näten
som kastas runt oss, som James Joyce skriver i den självbiografiska romanen *Porträtt
av konstnären som ung*? Badar du i igenkännandet, minns du moderns omfamning?

Axel
Andersson

Under senare år har många intresserat sig för vatten inom humaniora och även inom konstvärlden. Tendensen inom denna strömning är att se på vatten nyromantiskt, som något vilket kan passera tid, platser, kroppar och binda samman människan och naturen i något flytande, läckande. Det är sant på en nivå. Vatten gör detta. I glaset du dricker kan det finnas en molekyl från en tår som runnit nedför Kleopatras kind. Och, som vida bekant, mer än hälften av hennes kropp var, liksom din, vatten.

Havskolonin
Stillbilder från videoverk
2025/2026

Signe Johannessen har i sitt konstnärskap under ett årti-
onde utforskat vatten i allmänhet och havet i synnerhet.
Hon har spejat hemåt. Inte bara i meningen att det nord-
norska kustlandskapet och hennes förfädernas liv vid
och i havet är en viktig källa till inspiration, men också
det akvatiska hemmet på en mer grundläggande, kultur-
och artöverskridande nivå.

Verben ”utforska” och ”speja” insisterar självmedvetet
på att ”hem” inte är något som vi har en direkt och ohind-
rad relation till. Vi kan inte återvända hem utan vänder
alltid tillbaka till en fiktion. Vi separeras från hemmet
av tid och avstånd, av skillnader i sak. Hemmet är en idé,
inte en verklighet.

FRAMTIDEN
ÄR STRÄNDERNAS,
SKÄRGÅRDENS
VÅTMARKERNAS

Sant är också är att vi en gång steg upp från havet i den
evolution som ledde oss till de människor vi är idag.
Och att vi moderna människor har värmt upp plane-
ten i den utsträckningen att polarisarna smälter, vilket
kommer leda till att haven kommer att breda ut sig dras-
tiskt under den närmaste tiden. Vår tillvaro kommer att
bli vattensjuk. Framtiden är strändernas, skärgårdens,
våtmarkernas. Men vi återvänder inte hem genom att
acceptera det flytande eller läckande. Det enda vi kan
hoppas på är en ny relation till ursprunget.

I mars 2025 annonserade Art Inside Out efter unga som-
marjobbare med en rad frågor: ”längtar du till havet?”,
”har du försökt hålla andan så länge du kan under vatten-
ytan?”, ”har du funderat på att tårarna när du gråter har
samma salta som havet?”, ”kanske är din kropp lite för
människoaktig och du undrar vem du skulle kunna bli
om du var en havsvarelse?”. Det var Johannessens frågor.
Den som svarade ja kunde få jobb på den ”havskoloni”
hon skulle driva i området kring Laholmsbukten för att
utforska ”vår relation till havet och vattnet”.

Johannessen landade i begreppet ”koloni” både för
att Laholmsbukten var en klassisk plats för ”kollon”
och ”koloniträdgårdar” och eftersom ”koloni” är ett van-
ligt sätt att beskriva havslevande arters grupperingar:
skarvar, sälar och koraller finns alla i kolonier. Det blev
en semantisk farkost för de ungdomar och unga vuxna
som svarade på annonsen och blev del i konstnäre-
ns arbete där land möter vatten.

Begreppet ”koloni” har av försåtliga anledningar fått en
negativ stämpling i vardagligt tal. Den västerländska ko-
lonialismen var en rasistisk praktik och tankesystem där,
genom fasanfulla utrensningar, människor flyttades, för-
slavades eller mördades för att bereda plats för vita eu-
ropéer. Ändå kan det kanske finnas någon annan mening
än den mordiska som räddar begreppet ”koloni” som en
beskrivning av mänskliga aktiviteter (om än inte ideolo-
gin, den västerländska ”kolonialismen”).

ALDRIG
FLYTТА HEM

Ordagrant betyder ”koloni” att bruka land på latin, men viktigare än den etymologiska bakgrunden är den vidare historiska. Det var i antikens Grekland som vi i västerlandet kan spåra en konceptuell apparat kring att över havet flytta bopålar från en strand till en annan. För antikens greker var begreppet hem (oikos) centralt i relation till kolonisering. Den som ledde en expedition från en metropol för att etablera en ny bosättning (ofta med samma namn som metropolen) kallades för en ”man” som byggde ett nytt hem (oikistes). Samlingsbegreppet för denna nya plats var ”apoikia” – både ordagrant en negation (apo-) av hemmet och något som kom att mena ett ”hem bortom hemmet”.

Konst ska inte lösa problem (i alla fall inte problem som vi förstår). Vi behöver inte en konst som förklarar att allt är flytande och läckande och att vi är del av vatten och vatten del av oss. Ett verksamt verk väcker nya bilder som inte ens konstnären kan förutse. Och bilderna är olika för alla som förnimmar verket. Det är lite som ordet ”hem” – vilket kan ge upphov till de mest skilda hågkomster och drömmar.

Kollon och sommarkolonier i Laholmsbukten kan förstås som en tillfällig förflyttning till ett hem bortom hemmet: ett hem närmare havet. Jag skulle dock vilja göra en annan läsning av Johannessens havskoloni, en som vänder på frågorna hon ställde i annonsen och till och med går bortom anspelningarna på säl- och skarvkolonier. Tänk om det är havet som har flyttat en del av sig till att bli en koloni till stranden? Kanske är det så att vi människor har varit (genom evolutionen) och fortsätter vara av havet utsända kolonister? Att vi är den nya världen och havet den gamla. Problemet, vilket inte är litet, är att detta inte är en tillfällig flytt. Vi kan performativt iscensätta och gestalta vår hemlängtan (från havet som vi kom från). Vi kan förbereda oss för en tid där vattnet kommer allt närmare. Men vi kan aldrig flytta hem. Det är i spänningen mellan vårt ursprung och innehåll (vatten) och det faktum att vi inte kan leva i vattnet som konstituerar vårt förhållande till det akvatiska.

Havskolonin
Stillbilder från videoverk
2025/2026

Två tidiga videoverk avhandlar arvet med valbenen: *Olaus Magnus Teori* (2015) och portalverket *Hic sunt dracones* (2017). I det senare varvas arkivfilmer från norsk valslakt med film från när konstnären själv fridyker i havet tillsammans med en avgjutning av en av valkotorna som grävts ned i en släktings trädgård. En på ytan enkel associativ uppdelning mellan dåtid och nutid som skulle kunna läsas som reperativ, läkande: Johannessen tar valen (det som finns kvar) ut tillbaka till sitt hem – en liknande potentiell reparation återfinns i flera andra verk, som *Sälen i labyrinten*, också från 2017, där ett sälskelett vid Norrköping museum som presenteras felaktigt omsorgsfullt pusslas samman i en korrekt ordning. Samtidigt är våldet i *Hic sunt dracones* arkivbilder, eftermälen av dödan-det, fundamentalt och intimt förknippat med en nations (Norges) och en familjs (Johannessens) historia.

Johannessen som konstnär är i min mening en exemplarisk havskolonist. Havet och vattenkropparna är ständigt närvarande, men det som iscensätts och gestaltas i verken är lika mycket hemlängtan som omöjligheten att återvända. Det blir en grundläggande spaltning eller brott. Ett exempel är de bitar av skelett som varit med från start när Johannessen började fascinera sig för ett arv från en kvinnlig släkting (tante Tulla): en rad nedgrävda valben i en nordnorsk trädgård. I senare verk har både skelett från vattenlevande och landlevande djur figure-rat (likväl som exoskelett likt skal från snäckor och musslor samt horn). Benen (och skalen och horn) är det som finns kvar när allt som kan rinna och läcka från kroppen har försvunnit i en irreversibel process från liv till död.

Verket blir lika mycket en utsaga över något som inte kan göras ogjort: dödandet av valen lika lite som vår evolutionära vandring upp på fast mark. Vi kan dyka och simma och flyta: men vi kan inte bo i vattnet. Vattnet är del av oss (och vår historia), men vi är inte det.

Havet och vattnet är ett hem, men ett hem som vi utflyttade får finna oss att vara gäster i (fysisk likväl som tidsmässigt – ursprunget är inte nu, lika lite som döden är liv). Vi är alla havskolonister utan returbiljett, precis som ungdomarna och de unga vuxna som flyttade ut till stranden mellan land och vatten vid Laholmsbukten.

Johannessens konst visar på hur enkelbiljettens logik inte nödvändigtvis är en förlust. I sprickorna mellan hav, land, vatten och kropp mångfaldigas meningar. Det är som när döden sätter livet i relief. Konstnärer har genom tiderna, och på fler platser än i väst, låtit dödskillen gestalta ett ”memento mori”: kom ihåg att du måste dö. Skeletten i Johannessens konst vittnar på en och samma gång om ett ”memento aquam”: minns vattnet. Och kom ihåg att du ska bli det igen. Men inte nu.

Axel
Andersson

Frågan som inställer sig i och genom Johannessens konst är hur vi ska förhålla oss till havet och vattnet? Ett ursprung eller en släkting att vörda? En framtid att förbereda oss inför då vattennivåerna stiger och över-
svämningarna introducerar en ny (och kanske för oss människor katastrofal) era? Kanske båda två, och kanske en gestaltning av en skärningspunkt mellan dem.

Det finns i Johannessen verkswärld också ett insisterande på att kommunicera med varelser, organismer och begrepp som färdas mellan hav och land, liv och död.

Valen är ett exempel: valen som genom denna (ofrivilliga) resa gett upphov till välstånd och liv bland kolonisterna från havet i ett slags kannibalistiskt förhållande (genom att jaga val, likväl som när vi borrar upp olja, plundrar vi ursprunget – det som grekerna kallade ”metropolen”). Ett annat exempel är brunalger eller kelp. I det fantastiska verket *Kelp Medal of Honour* (2019) med många komponenter hyllar Johannessen de alger som många i Nordnorge, bland dem Johannessen släktingar, gömde sig under i krigets slutfas när den tyska armén retirerade och med den brända jordens mordiska taktik förstörde allt i sin väg. Varför skulle inte algerna få en medalj för deras insats? I ett senare verk, *Håkjerringa* (2025), vänder Johannessen blicken mot den hotade grönländshajen med dess svindlande tidshorisonter: hajar är bland de äldsta nu levande arterna och en grönländshaj kan som individ leva upp till 500 år.

Havskolonin
Stillbilder från videoverk
2025/2026

SAMTAL MED
SIGNE
JOHANNESSEN

LF Vad är/var Havskolonin?

SJ När jag fick frågan om att producera ett nytt verk tillsammans med Art Inside Out var jag återigen helt upptagen av min relation till havet och vatten. Jag hade nyligen överlevt en allvarlig tropisk blödardengue och befann mig i en ny erfarenhet av att nästan läcka mig torr, eller i alla fall förlora det flytande i mig. Samtidigt hade jag ärvt gamla valben från en släkting i norra Norge. Dessa nästan 100-åriga torra ben blev för mig som en sorts orakel som viskade till mig och påverkade mitt arbete. Det gjorde att jag dök ner i den research och det arbete kring flöden och våtskor som jag återkommande varit upptagen av sedan 2015. Stranden längs Laholmsbukten, med skorstenarna bolmande långt därborta blev en sådan laddad plats för mig och jag ville egentligen bara vistas där.

Det var som om den rörliga linjen som skapas av vågorna längs sanden hade något den ville säga mig. Jag ville låta landskapet guida mig i arbetet. Jag blev nyfiken på hur den sinnliga dragningen till en sådan plats, där torrt möter vått och fast land (eller kropp) är i ständig omförhandling, inte bara är min ensamma upplevelse. Jag ville utforska hur strandens agens verkar inom fler. Jag ville pröva hur “havstillhörighet” är en djupare, kollektiv företeelse och vad som sker om vi delar den aktivt under en stund. Det föll sig naturligt att omförhandla vad en “Havskoloni” innebär här, också med tanke på områdets historia med alla sina kolonigårdar och läger. Ordet koloni är ju väldigt komplext med sin brutala historia i världen, så det kändes lustfyllt att få göra en ny sorts koloni som drevs av längtan och samhörighet, snarare än våld och förtryck.

LF Hur responderade de medverkande ungdomarna på uppropet att bli kolonister?

SJ Det var magiskt att annonsen om sommarjobb i kolonin fick så otroligt många sökande! Uppropet var konstnärligt fritt skrivet, just utifrån lust och sinnlig längtan. Jag blev så rörd av allt det mod jag mötte i alla ansökningar. Att de var så intimt formulerade kring relationen till havet.

När vi väl började arbeta gick det snabbt. Vi vaggade in varandra och oss själva i en sorts performativ havslogik där komplexa frågor om kropp, vår egen dödlighet och samexistens på denna planet som är vårt eviga hem utforskades genom konstnärliga experiment samt estetiska och fysiska övningar. Det var imponerande att få uppleva just det gemensamma i arbetet. Jag blev mer som en expeditonsledare i oanad terräng, än en ensam konstnär. Det vi fann på vår väg av rörelser, ljud och kroppsliga hybridformer ingår nu i min arsenal av material som jag bearbetar, as we speak.

EXPEDITIONS-
LEDARE I
OANAD TERRÄNG

LF En av de frågor som ingick i annonsen för de sommarjobbare som medverkade i *Havskolonin* löd så här: Är din kropp lite för människoaktig och är du nyfiken på vem du skulle vara om du återgick till att leva i havet? Hur undersökte ni den frågan under era tre veckor i Laholmsbukten?

SJ Arbetet drevs genom performativa övningar, meditationer, skrivövningar och lek som jag ledde. Vi utforskade vilka delar av oss som var redo att möta den nya havstiden och vilka kroppsligheter och förmågor som var i behov att utvecklas under *Havskolonin*, i en sorts ultrarapid evolution. Varje kolonist utvecklade sina spekulativa egenheter som vi dagligen provade och övade vid stranden.

Havskolonin
Stillbilder från videoverk
2025/2026

LF Havskolonins aktiviteter dokumenterades. Bland annat filmade ni. Vad händer med det materialet nu?

SJ Ja, mot slutet av havskolonin formade vi ett filmteam och cinematografen Oskar Hökeberg anslöt sig till kolonin. Under två långa filmdagar och kvällar filmade vi helt enkelt de övningar och skeenden som växt fram under kolonins gång. Det magiska kvällsljuset, sanden och vinden blev fonden för materialet. Fram ur råmaterialet växer det sakta fram en värld som verkar röra sig mer i det undermedvetna än i det logiska. Det ser ut som om gruppen av havslängtare har varit på ett jätterave, eller någon annan typ av urblåsning. Man vet inte riktigt om festen har varit på Berghein i Berlin eller om det har varit någon sorts barnkalas som kokat över. Just det gillade jag väldigt mycket i och med att de som fick jobb som kolonister var just i skärningspunkten mellan barndom och vuxenvärld. Min *Havskoloni* var inte tre veckor 2025, den är med mig som ett inre tillstånd som jag kliver in i ibland. Det kommer jag fortsätta att göra.

LF Var det samma hav ni blickade ut över efter att *Havskolonin* avvecklats (för den här gången) som innan den genomfördes?

SJ Jag blickar fortfarande ut över samma hav, jag är bara lite mindre ensam i min iakttagelse. Vi är fler, en helt ny typ av sammanslutning. Ett tillfälligt blött kollektiv.

Lars
Fridén
och
Signe
Johannessen

LERIN, HYSTAD I DERAS ANDETAG

Länk
till
ljudspår

MEN KUNDE
DU HÖRA
UTAN FÖRVÅNING
ATT DITT NAMN
BÅDE HÄNGER OCH
ÄR INRISTA
I DESSA TRÄD?

I deras andetag
Blyertsteckning
2025

Performance
på Teckningsmuseet
2025

Vi uppsöker gläntans ljus, på höjden med utsikt över Hasslöv. De silvergrå stammarna fångar kvällsljuset, kastar återsken över förmultnande fjolårslöv, som i den torra mossbädden ulmar mellan kvistar och grästuvor. Utsträckt på en lummig fäll vilar en stormfälld bok, *Fagus sylvatica*. Ur den flagande barken glider en nysmord snigel säkert över den blottlagda veden. Stubbdynan, *Kretzschmaria deusta*, stryker långsamt sin svarta tjära, finner håligheter, läser noggrant in sig. Gräddfärgade sammetstickor, *Trametes pubescens*, dekorerar stocken med solfjäderformade hattar. Knäckta grenar blandar titantvitt med ljusockra.

MIN KÄRLEKS VITTNEN, VERSER, FLADDREN HÄR;
OCH DU, TREKRÖNTA NATTENS DROTTNING, SKÅDA
MED KYSKA ÖGON FRÅN DIN BLEKA SFÄR
DET SKÖNA NAMN, SOM ÖVER MIG SKALL RÅDA!
VART TRÄD, O ROSA, ÄR EN TAVLA MER,
OCH I DESS BARK JAG SKALL MITT HJÄRTA SKRIVA,
ATT FÖR VART ÖGA SOM I SKOGEN SER
DET MÅ ETT VITTNE TILL MIN DYRKAN BLIVA.
UPP, UPP, ATT I VART TRÄD ETT NAMN FÖRVARA
AV DENNA SKÖNA, KYSKA, ONÄMNBARA!²

I William Shakespeares komedi *Som ni behagar* flyr den förvisade hertigdottern Rosalind till den vilda Ardennerskogen där hon förälskar sig i den unge Orlando, son till riddaren Roland de Boys. Även Orlando har sökt tillflykt i skogen, där förvandlar han träden till levande minnesmärken genom att skriva kärlekspoem till Rosalind och rista hennes namn i stammarna.

Performance
på Teckningsmuseet
2025

En blomma är för den italienske filosofen Emanuele Coccia inte enbart en kontaktyta där två mycket avlägsna arter kan komma i intim beröring med varandra; den är först och främst en magisk dikt, en utförlig besvärjelse riktad till djuren.³ Den schweiziske naturforskaren och filosofen Charles Bonnet skriver i sin bok *Recherches sur l'usage des feuilles dans les plantes* (1754), om hur växterna upptar fukt med sina blad, och att det inte råder någon tvekan om att det mellan dessa blad finns en nära kommunikation som även sträcker sig till hela växtkroppen. Enligt Bonnet är växterna planterade i luften, mer eller mindre, så som de är i jorden. Atmosfären är en bördig jordmån från vilken bladen rikligt inhämtar all slags näring.⁴ För Coccia visar växterna att alla levande varelser skapar den miljö de lever i, istället för att tvingas anpassa sig till den.⁵ Grönalger och tidiga mossor lämnade kanske ur denna synvinkel aldrig sina urtidshav. Snarare tog de det med sig upp på land och förvandlade universum till ett enormt atmosfäriskt hav där de skänkte sina marina förmågor till andra varelser.⁶ Andningen är den allra första handling som alla levande varelser utför, den enda som kan påstå sig smälta samman med varat. Växterna är de levandes andedräkt och allt försiggår i deras andetag.

JAG BER ER,
FÖRDÄRVA ICKE FLERA
TRÄD MED
KÄRLEKSSÅNGER
I BARKEN⁷

I Osbecks bokskog omfamnar mossorna trädstammarna, djupgröna ornament med ursprung i ordovicium som återvänder till skogen i takt med att luftkvaliteten förbättras. Vi placerar våra sensorer på en cypressfläta, *Hypnum cupressiforme*, som fångar upp elektrisk aktivitet inuti den brungröna väven. Trots att växter är fastsittande varelser utforskar de ständigt sin omgivning. De består av olika interna och externa nätverk som sammanflätar dem med sin miljö. Vi spelar in elektrisk data från växterna och omvandlar den till ljud genom sonifiering, där växterna själva bestämmer toner, melodier och rytmer i musiken. Men växterna är nästlade tillsammans med otaliga andra organismer och när vi placerar våra sensorer på bladen, och för ett ögonblick fångar deras elektriska aktivitet, är det inte bara växterna som fångas, utan alla trådar från den ekologiska väv de är intrasslade i.

Med långsam puls vibrerar den gamla bokstammen. Cypressflätan finner ro i vätan tillsammans med fällmossan, *Antitrichia curtipendula*. Här kan den bedriva sin fotosyntes. Här kan den spela över flera oktaver i symbios med de blågröna algerna. Att leva är att andas och i sitt andetag omfamna all världens materia.⁹

1 William Shakespeare, *Som ni behagar* (Stockholm: Telegram Förlag, 2015), 38.
2 Shakespeare, *Som ni behagar*, 35.
3 Emanuele Coccia, *The Life of Plants: A Metaphysics of Mixture* (Cambridge: Polity Press, 2019), 10.
4 Charles Bonnet, *Recherches sur l'usage des feuilles dans les plantes: Et sur quelques autres sujets relatifs à l'histoire de la vegetation* (Göttingen: Elie Luzac, 1754), 47.
5 Emanuele Coccia, "Elektroflora," i *Electronic flora*, red. Simon Torrsell Lerin & Bettina Hvidevold Hystad (Stockholm: Art&Theory Publishing, 2025), 218.
6 Coccia, *The Life of Plants*, 37.
7 Shakespeare, *Som ni behagar*, 40.
8 Coccia, *The Life of Plants*, 54.
9 Coccia, *The Life of Plants*, 54.

DÄR VATTNET ÄR

Det skapas en virvel under vattenytan, just där jag står vid strandkanten. Det ser ut som att virveln ständigt förändras, den ändrar form. Jag kan inte sluta titta. Seendet skapar ett sorts meditativt tillstånd, ungefär som när man tittar in i en eld. Det är ett tillstånd som får omgivningen att blekna bort och tankarna att lösas upp. Tiden försvinner, tiden blir vattnets tid.

ANJA OCH
TOMAS ÖRN

MÖTE UNDER
ARBETET
MED SKULPTUREN VIRVEL

VATTENS MATERIALITET OCH RUMSLIGHET

Det är svårt att fånga vattnet och hålla det kvar i handen för att undersöka det noggrannare. Det är alltid ett nytt vatten. En våg kan kännas mjuk och varm, ett regn kan vara hårt och kallt. Flödet i en älv rinner i väg mellan fingrarna när man doppar ner handen för att känna på temperaturen. Himlens reflektion i vattenytan ger älven en föränderlig färg och gör så att vi egentligen bara kan se botten där det är grunt och klart. Vi kan uppleva rörelser på ytan, men älvens hela kropp kan vi bara ana. Älvens egna rum rymmer andra liv än vårt. Vattnet är en kropp, inte bara en yta. Älvar, hav, åar och sjöar breder ut sig över stora ytor och löper längs långa sträckor. Vattnets kropp binder samman stränder och människor samtidigt som det delar länder och kontinenter.

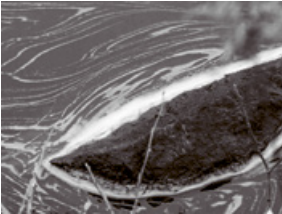
Anja och Tomas Örn
arbetar med
skulpturen Virvel

Vatten har sin egen vilja, det tar sina egna vägar. Hur vi än försöker kontrollera och styra det överraskas vi alltid av dess egensinnighet och rörlighet. Vattnets oförutsägbarhet och oanade vägval påminner om det konstnärliga arbetet. Förutsättningen för den konstnärliga arbetsprocessen är att tillåta tanken att ta sina egna vägar och att låta det praktiska arbetet överraska. Där uppstår nya fåror som kan ge oväntade gestaltningar och nya lösningar på problem. Vi kan styra, vi gör materialval, vi förhåller oss till arbetsplatsen eller utställningsrummet och måste anpassa oss till tiden. Vi kan styra men inte bestämma helt och hållet.

VATTEN
OCH
VIRVLAR

Mitt resonemang kring likheten mellan den konstnärliga arbetsprocessen och vattnets rörelser blir till praktisk och konkret verklighet när jag besöker Anja och Tomas Örn i slutet av april. De är mitt i arbetet med den skulptur som skall presenteras vid Lagan som del av Art Inside Outs residens, *Lyssnare*. De arbetar i den stora verkstaden på Konstnärernas kollektivverkstad där de kröker och riktar rör i metall. Materialet i skulpturen vill bestämma själv, liksom vattnet i ån i vilken verket skall placeras. Det praktiska arbetet innebär en hel del problemlösning. Omtag i arbetet blir den del av processen som ger nya insikter. Att investera den tid som ett krävande material tar i anspråk är viktigt för Tomas och Anja. Det ger en djupare kontakt både med verket i sig och med den plats där verket skall stå. Tiden ger förståelse för det fysiska och materiella. Tiden ger även utrymme för de tankar som i sin tur göder nyfikenhet som leder till nya kunskaper. Här liknar *Virvelns* spiralformade rörelse framåt den konstnärliga processen, såväl i teorin som i praktiken.

Verket *Virvel* beskriver en tänkt rörelse i vatten, en turbulent och kaotisk rörelse som vi inte kan uppfatta med blotta ögat. I arbetet med utformningen har Anja och Tomas besökt Luleå tekniska universitet och det laboratorium där man studerar strömningslära. Vattnets rörelser kan läsas av oss i bestämda miljöer och beskrivs i rörelsescheman. Det säger oss något om hur världen fungerar. I Anja och Tomas konstnärskap möter ofta en visuell och känslomässig erfarenhet den förståelse för materien vi når via vetenskapliga metoder. De knyter samman upplevelser vi har i stunden med nutida och historiska skeenden i samhället och i enskilda liv. Vår förundran för det nära och självklara, ges ett tankegods som relaterar till människan och mänsklighetens tilltag i stort och i smått.

Virvel
materialiserar vattnets
rörelser

Anja och Tomas har arbetat med vatten i ett flertal projekt. De har tolkat vatten och vattnets egenskaper i allmänhet men också just älvars vatten och vattenfåror i synnerhet. Älvarna i Norrbotten är fokus för både gemensamma och individuella verk. För Anja är Lagans vatten välbekant, hon har vistats vid Lagan under somrarna när hon var barn. Nu är hon tillbaka, tillsammans med Tomas, för att tolka och ge det strömmande vattnet i Lagan en gestaltning. *Virvel* knyter ihop en av de många cirklar som utgör tillvaron och livet för Anja och Tomas, och *Virvel* ger oss som möter verket nytt tankegods som göder vår nyfikenhet.

Låt vattnets tid bli din tid för en stund och förundras över rörelsen som uppstår, där under vattenytan.

Lena
Ylipää

Flygbild på
skulpturens placering
i Lagan

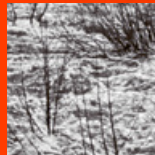
Detalj på skulpturens
spegling i v
attnets rörelse

Anja Örn under
installationen av *Virvel*
2025

VILYSSNAR PÅ VATTNET, LANDSKAPET, HISTORIEN, OCH, FRAMTIDEN

PIA RÖNICKE
OCH
JOHAN TIRÉN

AXEL ANDERSSON

Universitetslektor i konstvetskap vid Kungliga Konsthögskolan i Stockholm. Författare till böcker och essäer om natur, kolonialism och konst. Gästföreläsare och examinator vid ett antal svenska och internationella universitet. Medlem i styrgruppen för Centrum för konst och politisk fantasi (HDK-Valand/KKH). Medlem i Sveriges författarförbund och Association Internationale des Critiques d'Art. Chefredaktör för Kritiklabbet 2016–2021. axelanderesson.se

SARAH BLISSETT

Sarah Blissett är baserad i Storbritannien. Hennes konstnärskap och forskning utgår från ett platsspecifikt fokus. Hon är lektor i dramatik vid University of Plymouth där hennes forskning undersöker algecosystem, intertidala ekosystem och relationer mellan människa och icke-människa. Hennes utvidgade praktik utforskar transformativa relationer mellan kroppar och miljöer och inkluderar performance, skulptur, installation och workshops. Hon är gästredaktör för journalen "Intertidal Encounters" som ges ut av Centre for Sustainable Practice in the Arts (CSPAQ). Sarah är också grundare och en av direktörerna för SOAK Live Art CIC, en plattform för tvärvetenskaplig performance i Plymouth, Storbritannien. Tidigare projekt har beställts och visats i Storbritannien och internationellt, inklusive på Modern Art Oxford, Totally Thames Festival, Lofoten International Art Festival, Whitstable Biennale och Cultivamos Culturala. sarahblissett.net

CAROLINE ELGH

Caroline Elgh är curator, författare, utbildare och doktorand vid Linköpings universitet. Sedan 2024 är hon meddirektör för Posthumanities Hub. Med en bakgrund i kulturstudier utforskar hennes arbete inom feministisk miljöhumaniora, blå humaniora och posthumanism, postdisciplinära processer i skärningspunkten mellan konst, vetenskap, politisk ekologi och spekulativ fiktion. Elgh var tidigare curator på Bonniers Konsthall i Stockholm där hon bland annat arbetade med utställningar och publikationer som Cosmological Arrows.

MAJ HORN

Maj Horn är baserad i Köpenhamn. Hennes forskningsbaserade konstnärliga praktik utforskar förhållandet mellan natur och kultur, och berättar nya historier om havet och landskap. Under det senaste decenniet har hon samarbetat med olika konstinstitutioner i Danmark och internationellt. Hon använder skiftande medier, inklusive performance, installationer och fotografi, kombinerat med sociala format där deltagarna bjuds in för att dela kunskap, tänka och skapa tillsammans. Hon studerade vid Funen Art Academy från 2009–14, och 2023–24 avslutade hon akademiska kurser i "Nature Interpretation in Theory and Practice" vid Köpenhamns universitet. majhorn.com

LERIN/ HYSTAD

Konstnärssduon Lerin/Hystad består av Simon Torsell Lerin och Bettina Hvidevold Hystad. De har sedan 2010 arbetat tillsammans i ett gränsland mellan bildkonst och experimentell musik. Lerin/Hystad är båda utbildade vid Konstfack och Kungliga Konsthögskolan i Stockholm samt på Konsthögskolan i Bergen i Norge. Under våren 2024 var de ateljéstipendiater vid IASPIS Konstnärsnämnden i Stockholm. Duons verk har nyligen visats på Färgfabriken (Stockholm, 2025), Österängens Konsthall (Jönköping, 2025), Atletika Gallery (Vilnius, 2024), Konsthall C (Stockholm, 2024), Naturkulturresevatet Marhult, Smålandstriennalen (2023), Elektronisk Flora, Härke Konstcentrum (Östersund, 2023), Møre og Romsdal Kunstsenter (Molde, 2023), NAIRS Contemporary Art Center, (Scuol, 2019) och Värmlands Museum (Karlstad, 2019). Duon finns representerad vid bland annat Värmlands museum, Kristinehamns Konstmuseum, Nord-Trøndelag Kunstmuseum, och Region Värmland. Lerin/Hystad är även aktiva musiker och har turnerat i Europa, Kina och Japan. lerinhystad.com

SIGNE JOHANNESSEN

Signe Johannessen arbetar med skulptur, video, teckning och performance. Hennes verk utvecklas ofta genom deltagande processer och i samarbete med andra kunskapsfält. Verken spekulerar kring hybridkroppar, historiska parafaser och posthumanistiska möjligheter. Genom att lekfullt kombinera brottstycken ur sin egen livsberättelse med historiska arkiv, omförhandlar hon både traumatiska och njutningsfulla möten mellan människor och andra djur, samtidigt som begreppen familj och släkt ges en ny betydelse. Genom att verka i skymningens och gryningens dimmiga gränsland utforskar Johannessen möjligheterna att tillhöra och att bli till, samtidigt som hon avslöjar maktens strukturer och motstånd.

Tillsammans med konstnären Erik Rören bildar hon konstnärssduon Rören/Johannessen. Johannessen är också en av grundarna och konstnärliga ledarna för Art Lab Gnesta, en kollektiv och experimentell konstplattform som ligger på den Sörmländska landsbygden. Signe Johannessen är utbildad vid Konsthögskolan i Oslo och Kungliga Konsthögskolan i Stockholm. signejohnhessen.se

PIA RÖNICKE

Pia Rönicke arbetar med film, tryck, skulpturer och föremål och är bosatt och verksam i Danmark. I hennes arbeten överskrider växtlivet existerande ockupationslinjer och i ett statslöst perspektiv öppnar dekoloniala strategier upp för nya kopplingar till land och territoriell förståelse. Återkommande i hennes praktik är insamlandet på olika nivåer, personligt, etiskt och politiskt, och att plocka och bevara växter mellan dagstidningsblad. Pia Rönicke var residenskonstnär genom Art Inside Outs i Loholm 2022.

JOHAN TIRÉN

Johan Tirén är bildkonstnär och curator, bosatt och verksam i Stockholm. Han är utbildad vid Det Kongelige Danske Kunstakademi (1998–2003) och Malmö Konsthögskola (2003–2004). Han arbetar med olika medier – från teckningar, affischer och tryck till video. Under de senaste åren har Tiréns arbete i stor utsträckning rört sig i det offentliga rummet – från självinitierade undersökningar av urbana miljöer, kartläggningar av naturens färger, till permanenta konstnärliga gestaltningar. johantiren.com

LENA YLIPÄÄ

Tornedaling, bosatt och verksam i Vittangi, i norra delen av vårt kulturområde. En första generationens helt försvenskad lantalainen. Lena Ylipääs konstnärskap utspelar sig mellan skogar och gruvhåll, mellan nationalstat och mångspråkighet, mitt i traditionerna, attityderna och konflikterna. Hon verkar genom teckning – ofta i kombination med andra material och tekniker – och som i det här numret av AIO journal i form av text. lenaylipaa.se

CHRISTINE ÖDLUND

Christine Ödlund är en svensk konstnär baserad i Stockholm. Hennes arbete spänner över konst, metafysik och vetenskap, med särskilt fokus på växtkommunikation. Med en bakgrund inom elektroakustisk musik har Ödlund ett unikt tvärvetenskapligt förhållningssätt till sin praktik. Hon har ställt ut flitigt i Sverige och internationellt, i utställningar som "Swedish Ecstasy" Bozar i Bryssel 2023, "Suivre les ondes" Svenska Institutet i Paris 2024, Triennalen i Brygge "Rebel Garden" 2024, Vilnius Painting Triennial 2024 och "Romantiken – ett sätt att se" på Nationalmuseum i Stockholm.

I Loholm fortsatte Christine Ödlund att följa i spåren av växternas ekologiska systems språk och kommunikation. En mossas särartade utbredningsmönster i en bokskog, en besynnerlig doft av en våtmark och de böljande rumsliga mönster som uppstår bland Laholmsbukten sanddyner är några exempel på betraktelser och fenomen som ledde hennes arbete fram mot utställningen på Teckningsmuseet. christineodlund.se

ANJA OCH TOMAS ÖRN

Anja och Tomas Örn arbetar konstnärligt både tillsammans och med egna projekt. De ingår också i Norrakollektivet tillsammans med Fanny Carinasdotter där de arbetar med produktionens och utvinningens former i de norra landskapet.

Anja Örn bor och verkar i Luleå. Hennes arbeten utgår ofta från naturen, ibland i relation till hennes egen existens. I senare verk undersöks skärningspunkter där natur och industri möts med frågor om konsekvenserna av människans stora projekt i landskapet, var naturen börjar och slutar. Anja är en del av Galleri Syster i Luleå.

Tomas Örn bor och verkar i Luleå. Tomas arbetar med de industriella landskapen i norr och kollektiva föreställningar om natur och kultur. Konstnärligt intresserar han sig också för det offentliga rummet och hur maktordningar skapas och utmanas. ratdragonproduction.se

RESIDENS- OCH
UTSTÄLLNINGSTEAM

Stina
Edblom
KONSTNÄRLIG LEDARE
ART INSIDE OUT

Fann
Xu
KULTURPRODUCENT
ART INSIDE OUT

Davor
Abazovic
KULTURPRODUCENT
ART INSIDE OUT

Frida
Talík
KONSTNÄRLIG LEDARE
TECKNINGSMUSEET

Diana
Rönnberg
KONSTKOORDINATOR
TECKNINGSMUSEET

Charlotte
Strömberg Eliasson
PROJEKSTÖD
LAHOLMS KOMMUN

Magnus
Carlsson
KOORDINATOR
FÖR HAVSKOLONIN

Martin
Mejía Rugeles
FILM

MEDVERKANDE
KONSTNÄRER
Signe
Johannessen

Christine
Ödlund

Anja & Tomas
Örn

Simon Torssell Lerin
& Bettina Hvidevold Hystad

Sarah
Blissett

Maj
Horn

Pia Rönicke
& Johan Tirén

KOLOFON

Art Inside Out
AIO Journal #19
Lyssnare

TEXT
Stina
Edblom

Lars
Fridén

Lena
Ylipää

Simon Torssell Lerin
& Bettina Hvidevold Hystad

Christine
Ödlund

Sarah Blissett
& Maj Horn

Caroline
Elgh

Axel
Andersson

Pia Rönicke
& Johan Tirén

FOTOGRAFI
Hendrik
Zeitler
s. 32, 35–37, 38, 52, 55–56, 59, 61

Martin
Mejía Rugeles
s. 2, 5, 58, 60, 62

Natalie
Greppi
s. 5–8, 12–13, 15–16, 19, 39

Pia Rönicke
& Johan Tirén
s. 30–31, 33–34

Anja &
Tomas Örn
s. 57

Oskar
Hökerberg
Framsidan, s. 2, 40–49, 65

Björn
Pontén
s. 5, 20–29

DESIGN
Gregor
Schreiter
GS AD D

REDAKTÖRER
Lars
Fridén

Stina
Edblom

REDAKTIONELLT RÅD
Stina
Edblom

Davor
Abazovic

Lars
Fridén

Tryckt på Ljungbergs
Upplaga: 400

ISBN 978-91-987510-8-6
© Art Inside Out 2025

Denna publikation
kan beställas via
artinsideout@natverkstan.net

Tack till alla som på olika
sätt bidragit till residenset,
konstnärernas arbeten
och utställningen.

Ett särskilt tack riktas till:

Knäreds
samhällsförening

Statkraft

Skoskumsgården

alla deltagare i
Havskolonin

Store Mosse
nationalpark

Nils
Cronberg

Pergus bygg

Kuskuhu set
transport

Eva
Maria Hey

Per
Ingvarsson

Laholms kommun

all personal på
Teckningsmuseet

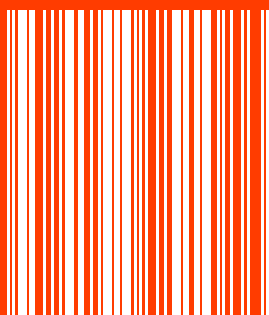
VÅR
TILLVARO
KOMMER
ATT BLI
VATTENSJUK

AXEL ANDERSSON

LYSSNARE
AIO RESIDENS HALLAND

SARAH BLISSETT
MAJ HORN
CAROLINE ELGH
CHRISTINE ÖDLUND
PIA RÖNICKE
JOHAN TIRÉN
SIGNE JOHANNESSEN
AXEL ANDERSSON
LERIN/HYSTAD
ANJA och TOMAS ÖRN
LENA YLIPÄÄ

AIO Journal är en redaktionell plattform för möten mellan plats, omvärld och konst. Den ges ut av den nomadiska institutionen Art Inside Out som rör sig genom stad och landsbygd i Halland, bjuder in till konstnärliga residens och producerar nya verk och utställningar utanför traditionella konstrum. I AIO Journal vävs bild och text, konstnärliga praktiker och författarröster, djupdykningar och reflektioner samman till ett vindlande tematiskt collage.

978-91-987510-8-6